Kabbala
en de
wetenschappelijke benadering

rabbi Michael Laitman

Hoe geleerden de Kabbala begrijpen, en welke specifieke vragen er bij hen leven?

Leerling: De Kabbala en de wetenschappelijke benadering. Een vraagstuk over een dergelijke vergelijking is op zijn plaats, en niet "de Kabbala en de wetenschap". Omdat als men dat zegt, men als het ware een tegenstelling schept met aan de ene kant de Kabbala en aan de andere kant – de wetenschap. Het is dus beter te zeggen: de Kabbala en de wetenschappelijke benadering.

Rav Laitman: de Kabbala is inderdaad ook een wetenschap, alleen een geheime wetenschap, maar zij is in principe een wetenschap.

Vraag: Maar kan men met behulp van een wetenschap tot de Kabbala komen? Met behulp van wiskundige, wetenschappelijke ontdekkingen?

Rav Laitman: Ik denk het niet. Hoewel, men zegt dat geleerden via de wetenschap tot religie komen, dan ook misschien via de wetenschap tot de Kabbala. Onder mijn leerlingen zag ik dat niet. Allen komen tot de Kabbala via hun innerlijke belevenissen.Via de wetenschap kan je komen tot het beseffen van de onmogelijkheid en de beperktheid van je vermogen om ons heelal te begrijpen en waar te nemen. En om zich in dit heelal met behulp van de wetenschap op een of andere manier te oriënteren.

Leerling: En dat opeens de Schepper te gaan noemen?

Rav Laitman: De mensheid, de wetenschap, komt na een duizendjarige omwenteling van het absolute atheïsme plotseling tot een ontdekking. Dat zij niet in staat blijkt te zijn om een hele reeks verschijnselen te verklaren en zegt dat daar de Schepper achter zit. Dat zegt de wetenschap. Dan spreekt de wetenschap opeens met woorden uit het boek "Zohar", dat 1700 jaar geleden geschreven werd.

Er zijn bijvoorbeeld supermoderne microscopen gemaakt die opeens onthullen dat er iets is dat de menselijke chromosomen bestuurd, dus de een of andere onbekende kracht. Of een ander voorbeeld. Japanse onderzoekers trokken na een genetisch onderzoek van deze chromosomen de conclusie, namelijk dat de gehele mensheid uit één paar is ontstaan. Zij zeggen dus dat zij via de wetenschap tot de Schepper komen. Ik denk dat ook het darwinisme hier in principe over spreekt. Dat de mens en überhaupt elke soort uit een of ander oorspronkelijk paar zijn voortgekomen.

Leerling: Maar wie zou durven te zeggen, dat Darwin een gelovig mens was?

Rav Laitman: Nee, de theorie van Darwin was voor hem in principe ook alleen maar een theorie. Hij ontkende niets en had geen voornemens om de religie te ontkennen. Hij liet gewoon zien, met welke wetenschappelijke benadering men het ontstaan van soorten, als het ware, kon verklaren, maar hij ontkende niet.

En eigenlijk bleef hij een gelovig mens. In de Schepper te geloven betekent nog niet tot de Kabbala gekomen te zijn. Tot het geloof in de Schepper komen kan uit de wetenschap voortkomen. En inderdaad veel geleerden zijn op deze wijze eraan gekomen. Wat in de Kabbala interessant is dat zij op zichzelf een wetenschap is. Men hoeft haar niet met een andere wetenschap te vergelijken. Dus indien geleerden uit de wetenschap tot het geloof komen, dan ga je van de ene wetenschap tot de andere over.

Leerling: Ik zou zelfs eerder zeggen de geleerden gaan tot een wetenschap over, welke over betere, meer volmaakte methoden van het begrijpen beschikt. Waardoor onderscheidt een wetenschap zich? Wat betekent een wetenschappelijke benadering? Aan de ene kant is dat een empirisch begrip, wij nemen waar en onderzoeken iets in de praktijk, wij onderzoeken de overeenkomst met de omringende werkelijkheid in ons, via onze zintuigen. Aan de andere kant, maken wij een of ander logisch model. Sommige eigenschappen behandelen wij niet, sommige anderen wel. Wij bouwen een logisch model op en verifiëren dat in de praktijk. De Kabbala slaagde erin om deze twee benaderingen te combineren en daarin ligt haar kracht. Dat is een gigantisch voordeel in vergelijking met de wetenschap. In de Kabbala vallen samen het continue begrip, het empirische begrip en het logische, het nauwkeurige, het volmaakte begrip van de ons omringende werkelijkheid.

Tweede leerling: Leg mij, alsjeblieft uit over welk experimentele begrip je in de Kabbala spreekt ? Ik begrijp analytische wetenschappelijke bewijzen. Je herhaalt proeven, en na tientallen herhalingen krijg je één uitslag. Dat zijn bewijzen. En over welke experimenten heb je het hier?

Leerling: Indien er geen experiment geweest is, dan zou hier nergens sprake van kunnen zijn. Welke wetenschap kan zonder proeven bestaan?
De empirische bevatting van de Kabbala - dat is een bevatting van de Schepper, een bevatting van jezelf, omdat de Kabbala zich daarin juist van een gewoon geloof onderscheidt, dat de mens zichzelf als een gereedschap heeft. En met behulp van deze gereedschappen datgene onderzoekt, dat hem omringt, dat is de Schepper, dat is een uitwerking op zichzelf.

Tweede leerling: Een paradoxale vraag. Kan men in de Schepper niet geloven en zich toch met de Kabbala bezighouden?

Leerling: Wat is "geloof"? Indien je een geloof noemt, dat ik zomaar mijn ogen dichtdoe, ik geloof, dat kan. Zo dient men niet in de Schepper te geloven. In de Kabbala dien je te onderzoeken, je te er van de verzekeren, de Schepper te gaan zien en te gaan voelen. Anders is dat geen Kabbala, dan is dat fanatisme of iets dat ik niet weet te benoemen.

Tweede leerling: Kan men Hem met alle zintuigen waarnemen? Kan men Hem tastend voelen?

Rav Laitman: Datgene, wat wij tastend voelen, dat is datgene wat wij in al onze zintuigen waarnemen. Dat is een waarneming van de Schepper en heet het ingaan van de Schepper in de mens. Dat wordt bedoeld in de Kabbala, d.i. het ontvangen van een hogere waarneming in onszelf. Daarom verlengt de Kabbala continu de wetenschap, alleen in een dunnere omvang, in een fijner milieu van het heelal, zij

is het natuurlijke vervolg van de wetenschap.

Tweede leerling: Er is toch een radicaal verschil tussen de wetenschap en de Kabbala. Zoals Simon al zei, in de wetenschap bestaat er een hernieuwing van experimenteren en een principe, welke men uit de hernieuwing kan afleiden. In de Kabbala bestaat alleen jezelf, en je kan alleen jezelf onderzoeken, jezelf, en wederom jezelf en telkens weer jezelf. Hoe kan je een objectief principe vinden op die manier?

Leerling: Ten eerste, met jezelf als proefobject kan je zo vaak experimenten herhalen als je wilt. Waarom kan je bij jezelf niet herhalen? Je herhaalt, herhaalt, honderd keer tot er een appel op je hoofd valt. Daaruit kan je toch een of ander principe afleiden. Ten tweede, er zijn algemene wetmatigheden welke men, met grote voorzichtigheid, ook uit de Kabbala kan afleiden.

Rav Laitman: In het algemeen bestaan er wetmatigheden, die voor allen dezelfde zijn. Eenieder beleeft deze wetmatigheden in zichzelf in overeenkomst met zijn karakter, zijn eigenschappen van zijn ziel. Natuurlijk kunnen wij datgene niet vergelijken, wat jij voelt en wat ik voel. Zelfs in onze wereld kwamen de geleerden al lang tot deze conclusie. Een licht, laten wij zeggen rood licht, brandt voor ons, dat betekent dat er een microfoon aanstaat. Ik neem dit licht op mijn manier waar, en jij op de jouw manier. Wij kunnen onze waarnemingen niet vergelijken. Er bestaat onze innerlijke onderlinge instemming dat wij dit licht rood noemen.

Tweede leerling: Dus, dat spreekt de wetenschappelijke aanpak volkomen tegen!

Leerling: Nee, dat is geen tegenstelling aan de wetenschappelijke benadering. De moeilijkheid in de Kabbala bestaat daarin, dat een gereedschap van het begrijpen en waarnemen zich onderscheidt van andere gebieden in de wetenschap. Bijvoorbeeld, een astronoom kan een telescoop bouwen, daarna die doorgeven aan een andere astronoom. Met behulp van deze telescoop kan een andere astronoom alles zien. In de Kabbala bestaat zoiets niet. De mens zelf is het instrument en bij eenieder is het zijn eigen waarneming.

Rav Laitman: Het gaat erom, dat, zoals ik had gezegd, de Kabbala - de voortzetting van de wetenschappelijke benadering is!
Daarom worden hier ook persoonlijke waarnemingen van de mens aangesproken. Natuurkundigen hebben ontdekt dat een resultaat van een experiment ook afhangt van de mens – de onderzoeker. Daarom is dat alleen maar een begin van een werkelijke ontdekking. Al onze onderzoekingen zijn strikt subjectief, hoewel onze aardse wetenschap ons objectief lijkt.

Leerling: Dus, resultaten van experimenten hangen af van de mens, die deze verricht. Van zijn geestelijke kwaliteiten of van zijn verstandelijke vermogens?

Rav Laitman: Van alles tezamen. Zij zijn überhaupt onverbrekelijk verbonden.

Leerling: Dus IQ speelt hier geen rol?

Rav Laitman: Het IQ speelt hier geen rol, er wordt alleen een innerlijke lading van de mens bedoeld, een geestelijke, mentale, menselijke lading.

Vraag: Tijdens één van uw optredens hoorde ik de gedachte, dat de Kabbala de innerlijke grondslag van alle andere wetenschappen is. En dat alle overige wetenschappen een uiterlijke manifestatie van de Kabbala zijn. Hoe kan dat?

Rav Laitman: Met behulp van de Kabbala onderzoeken wij het gehele heelal, met behulp van de overige wetenschap onderzoeken wij alleen datgene, dat via onze zintuigen of met behulp van meetapparatuur aan het licht komt.
De meetapparatuur breidt onze zintuigen uit.
De Kabbala is de bron van de wetenschappen en ook van alle manifestaties van de menselijke activiteit: kunst, én muziek, én psychologische én sociale belevenissen. Allemaal gaan zij van de menselijke "ik" uit. De wetenschap onderzoekt alleen één van die aspecten. In de Kabbala wordt dat allemaal op elkaar gestapeld. Daarom is er geen enkel verschil tussen wetenschappen, tussen kunsten, tussen verschillende vertoningen, psychologische of zelfs psychiatrische. Als de mens vanuit een willekeurige wetenschap tot de Kabbala komt, vindt hij in haar opeens de wortels van datgene, wat hij vroeger bestudeerde en aanwendde.

Leerling Michael: Ik zou daaraan willen toevoegen, dat de Kabbala ook beschikt over het vermogen, door het kennen van oorzaken van alles wat zich voordoet, waar elke wetenschap en elke andere manifestatie van een activiteit beperkt is. Waar bestaat een beperking van elke wetenschap uit - dat zij niet over alle oorzaken beschikt, zij noemt alleen enkele redenen op, zij beperkt zich daartoe en bouwt op deze basis een theorie en voert experimenten uit.
De Kabbala beschikt over alle oorzaken van datgene, dat zich voordoet, en daarom wordt zij niet beschreven. Er wordt een model van dit verschijnsel gevormd, maar dankzij dat model vloeien theorie en praktijk samen. Het meest interessante verschijnsel is, dat theorie en praktijk zijn verenigd. Het feit dat juist dat in geen enkele wetenschap bestaat, dat geeft een indruk van een algemene volle bevatting.

Leerling: Maar, het blijkt nu, dat bij een overgang van een wetenschappelijke methode, van een standaard wetenschappelijk begrip tot de kabbalistische methode van het waarnemen van de wereld, bij de mens een dood gebied bestaat. Hierin begrijpt hij de beperktheid van wetenschappelijke methoden niet en de methode van de Kabbala dient hij op geloof te aanvaarden. Met behulp daarvan kan hij geen informatie ontvangen. Het blijkt nu, dat er een zekere fase in het leven van de mens bestaat waar hij gewoon in het luchtledige blijft hangen.

Rav Laitman: Ik zou dit niet zo zeggen. Het gaat erom dat de mens in het begin zijn kabbalistische kennis met zijn verstand vergaart. Al zijn gevoelens zijn bij hem dan uitgeschakeld. Hij neemt niets geestelijks waar. Maar zelfs in dit logische beeld van het heelal, welk voor hem puur wetenschappelijk droog onthuld wordt, zonder inbreng van zijn eigen gevoelens, verwondert diegenen dermate die tot de Kabbala komen, dat zij doorgaan en dit dode gebied overbruggen. Dit, totdat zij zelf beginnen waar te nemen.
En wanneer zij beginnen waar te nemen, dan wordt het al veel makkelijker om met de mens te spreken. Op zijn minst gelooft hij je, dat wordt door heel zijn wezen gevoeld. Dan vloeien én de wetenschappelijke methode én het wiskundige begripsapparaat met zijn belevenissen met het gehele heelal samen. Vervolgens, wanneer hij het begint te begrijpen, dat het hele heelal een weerspiegeling van zijn gevoelens is, dan ziet dit heelal er volkomen anders uit.

Dit heelal begint hij in een echtere vorm te zien. Hij ziet de afwijking tussen het ware heelal en datgene wat de overige mensen waarnemen. Hij wordt ten opzichte van deze mensen als een zich buiten hen bevindende observator. Het is dan makkelijk om met hem te spreken - hij gaat dan al vooruit.

Het dode gebied helpt hem in de regel een groep te overbruggen. In een groep bevinden zich de gevorderde mensen.
Het verwondert hem dat het fysisch-wiskundige begripsapparaat dat in de Kabbala aanwezig is, wat voor hem in het begin volkomen droog leek, toch logisch blijkt te zijn.

Vraag: Zegt u, dat de gehele logische essentie, het stellen van allerlei vragen, welke door de wetenschap gesteld worden, van de gemeenschappelijke essentie uitgaat, die ook in de Kabbala gesteld worden: over de zin van het leven, over datgene, hoe men het antwoord op allerlei vragen kan krijgen, hoe men allerlei vraagstukken onderzoekt?

Rav Laitman: Kabbala onderzoekt de Schepper. De Kabbala onderzoekt de enige bron van het heelal. Daarom, als je Kabbala studeert zie je, hoe vanuit deze enige bron alle werelden uitgaan. Deze zijn volgens het uniforme principe opgebouwd, alleen het materiaal is in elke wereld anders.
Onze laatste wereld is er uit materie, onze materie, opgebouwd. Een kabbalist begrijpt praktisch alle overige werelden. Hij neemt hetzelfde systeem waar, alleen in de dunnere materie totdat de bron zelf zich manifesteert. Op die manier bevat hij alles, dat in onze wereld neerdaalt en dus alle wortels van alle wetenschappen doorziet. Er ontstaan bij hem geen tegenstellingen tussen datgene, wat wij geloof en kennis noemen.
Ik verwonder mij altijd over geleerden, die in hun experimenten zulke strenge bewijzen eisen, allerlei theorieën afleiden en het niet met elkaar eens zijn! Wanneer het op het geloof aankomt, zetten zij een andere pet op en geloven dat een slang op twee benen liep. In zichzelf onderdrukken zij op de een of andere manier hun innerlijke tegenstelling en kunnen daarmee leven. In dat opzicht is een kabbalist absoluut vrij! Hij blijft testen en zijn begrip wordt oneindig.

Vraag: Wil dat zeggen, dat de methode van de Kabbala zelf absoluut wetenschappelijk is. Dat deze methode van het testen, ervaren, het stellen van vragen en het aan het licht brengen van precieze antwoorden erop correct is?

Rav Laitman: Ja, absoluut duidelijke vragen, en, bovendien, antwoorden op absoluut alle vragen. Indien bij een mens een vraag ontstaat, dan betekent dat, dat deze vraag uit de grondslag van zijn ziel ontstaat. En een volgende trede zal een antwoord op die vraag zijn.

Vraag: Ik hoor, dat u woorden gebruikt als model, instrument van bevatting en dergelijke. Het woord "model" heeft in de wetenschap toch een tamelijk duidelijke definitie. Wat wordt bedoeld onder het woord "model" in de Kabbala? En wat betekent "het instrument van bevatting van de Schepper"?
Ik begrijp dat er een algoritme bestaat, waar de eigen ingang en uitgang van binnenuit komt. Een operationeel systeem, hogere werelden, dat wil zeggen dat indien de Kabbala daadwerkelijk een wetenschap is zoals u zei: deze de wetenschap voortzet. Dat is dan de wetenschap der wetenschappen. Dan komt het er op aan dat elk normaal mens het gereedschap neemt, dus samenkomt met een

Rav (een leraar) en in een groep gaat zitten. Na een bepaalde tijd wordt hij een kabbalist van een bepaald niveau. Of is dat niet zo?

Rav Laitman: Ja, indien een mens naast een Rav gaat zitten, een methode volgt, dan wordt hij uiteindelijk een kabbalist. Hij begint een gereedschap te zijn, waarmee hij zelf zijn eigen experimenten onderzoekt. Hij maakt van zichzelf een model, het model van de Schepper. Alleen in de mate van een gelijkenis aan de geestelijke werelden, in de mate van een gelijkenis aan de Schepper, kunnen wij gaan voelen, wat de geestelijke werelden zijn. Zo ook hier, naar mate hij deze methode aanvaardt en zichzelf verandert, daalt het geestelijke in hem, komt in hem binnen, en hij ervaart dit zelf.
De mens zelf dient als een model te worden. Zijn gecorrigeerde eigenschappen, eigenschappen die het geestelijke gelijk zijn, worden tot een puur model. Dit model wordt niet, zoals in de wetenschap, naar een bepaalde schaal met een of andere grote coëfficiënten, beperkingen opgebouwd - hier worden coëfficiënten en beperkingen alleen door de mate van het gecorrigeerd zijn van de mens bepaald.
Indien de mens zijn eigenschappen volledig in overeenstemming met zijn bron corrigeert, of om precies te zijn, met dit punt, met dat niveau, waaruit zijn ziel in onze wereld neergedaald is, indien hij dit niveau bereikt, dan verandert hij al van een gelijkenis in de volledige overeenkomst met het heelal, met de Schepper, met alle werelden. Daaruit blijkt dat het begrip model hier niet is zoals in de wetenschap.

Leerling Michael: Ik zou het volgende eraan willen toevoegen en eveneens de vraag over het algoritme beantwoorden. Er bestaan als het ware twee algoritmen. Het ene algoritme, is hoe in zichzelf dit gereedschap van het bevatten op te bouwen. In de Kabbala heet dat een scherm. Het tweede algoritme is, hoe men dit gereedschap gebruikt. Hoe dit gereedschap opgebouwd wordt hebben wij al gezegd. Dat er een Rav een groep en het juiste boek over de Kabbala aanwezig zijn. En met behulp van deze drie kan de mens in zichzelf gereedschap bouwen.

Rav Laitman: Al onze Kabbala lessen zijn praktisch dat wat wij tijdens de lessen bespreken. Dat is juist het vormen van het innerlijk model in ieder van ons.

Leerling: Maar ik zou een overgang willen maken, dat als een mens op de lessen komt, dan begrijpt hij nog niet waar hij vandaan kwam en waar hij zich mee bezig houdt dat hij in zichzelf een gereedschap zal vormen. Ik kan uit mijn eigen ervaring spreken. Ik kwam [naar die lessen] en wat mij trof was een logisch systeem, een theoretisch systeem met een volle bewustwording van de realiteit, de echtheid. De persoon die dat schreef, schreef dat vanuit zijn eigen ervaring. Hij beschreef gewoon zijn eigen ervaring van het bevatten van de Schepper.
Dit opschrijven van resultaten, van de fase van dit gereedschap, van zijn eigen scherm. Dat verwonderde mij door een onthulling van de waarheid in dit systeem, zijn volledige logische volmaaktheid, het volkomen voltooid zijn.
En daarna, toen ik in dit systeem probeerde in te komen, begreep ik, dat het met behulp van de wetenschap niet mogelijk is om de Kabbala te begrijpen. De Kabbala dient men door de kabbalistische methode te begrijpen, door het kabbalistische gereedschap, door het scherm.

Vraag: Hoe kan men vanuit het standpunt van de Kabbala de begrippen goed en kwaad beoordelen?

Rav Laitman: Goed en kwaad in de Kabbala en in onze gebruikelijke menselijke zin onderscheiden zich. Bij ons zijn goed en kwaad op puur egoïstische belevenissen opgebouwd. Datgene, dat ik als goed voor mij beschouw, dat noem ik goed. Datgene, dat ik als kwaad voor mij beschouw, dat noem ik kwaad. Of deze begrippen absoluut dan wel relatief zijn kan men pas beoordelen, wanneer de mens uit zijn eigen egoïsme komt. Dan zal hij zien, wat het absolute goed en het absolute kwaad is.
Het is niet mogelijk, om deze categorieën nu hier uiteen te zetten. Dit zijn werkelijk zeer moeilijke categorieën, maar ik denk dat ik er voldoende over heb geschreven en gepubliceerd. Wij zijn niet in staat om, terwijl wij ons in onze niet-gecorrigeerde staat bevinden, te begrijpend wat een absoluut goed en absoluut kwaad is. Ik zal u een eenvoudig voorbeeld geven en u zult begrijpen in hoeverre dat een globaal probleem. Aan de ene kant alles wat in onze wereld gebeurt - wordt door de Schepper verricht. Aan de andere kant, alles wat in onze wereld plaatsvindt, zullen wij niet kunnen rechtvaardigen: verschrikkelijke rampen, vernietigingen, slachtingen, oorlogen. Elke mens lijdt vanaf zijn eerste dag tot zijn laatste dag en dat heet uiteindelijk het absolute goed!

Vraag: In uw uitzending wordt het duidelijk, dat de Kabbala op alle vragen antwoorden geeft. Bestaat er in de Kabbala een verklaring van wat een nachtdroom is? Indien de wetenschap een definitie geeft van, laten wij zeggen, een nachtdroom - dan is dat het werk van hersenen. Welke uitleg geeft de Kabbala?

Rav Laitman: Dezelfde uitleg geeft de Kabbala aan de menselijke, gewone fysiologische nachtdroom. Dus de nachtdroom is een fysiologisch resultaat van onze belevenissen, van onze geheime gedachten, met secundaire bijbedoelingen. Omdat alles, wat wij gedurende een dag beleven, en wat bij ons niet naar buiten is gekomen - dat wordt allemaal secundair in ons getoond als wij slapen.
Dit geldt ook voor alle fysiologische behoeften van een organisme deze kunnen verschillende visioenen en dromen oproepen. Deze hebben niets met het geestelijke te maken. De dromen worden ook door dieren beleefd. Dat zijn secundaire processen, die in onze grote hersenen plaatsvinden. Dat is wetenschappelijk bepaald en bewezen. Ik hield mij daar destijds mee bezig, dat zijn hersenritmen en niets meer.
In de Kabbala heet iets een droom, wanneer een kabbalist opzettelijk in een lagere geestelijke toestand weggaat, waarbij hij zijn vragen, zijn Ma"N, zijn wensen omhoog laat gaan, om een antwoord te ontvangen. Dat heet helderziend en echte dromen.
"Dromie" - dat heet in de Kabbala een toestand, die aan een gigantische geestelijke opstijging voorafgaat.

Vraag: U spreekt zo overtuigt over de Kabbala en de wetenschappelijke methode. Ik bezocht verschillende groepen, waar men zich met de Kabbala bezighield en allen spraken erover zeer overtuigd met vele voorbeelden uit de Thora en andere bronnen. Mijn vraag is: kunt u mij zeggen, hoe een ware leer überhaupt vast te stellen is en hoe men kan vaststellen dat de Kabbala voor de mens inderdaad de ware weg in het leven is.

Rav Laitman: En hoe bepaalt u überhaupt de waarheid in het leven?
Alleen op door je eigen ervaring. De Kabbala onderscheidt zich – voor zover ik

dat vanuit het standpunt van de Kabbala kan waarnemen - van alle andere methoden. De methode is puur praktisch, zoals mijn gesprekspartners zeiden. Je begint bij jezelf praktisch waar te nemen wat je doorloopt. Je waarnemingen zijn reëel, in die zin reëel dat je gewoon kan begrijpen wat de realiteit is.
De Kabbala spreekt in eerste instantie over het feit dat wij altijd beperkt zijn in datgene wat wij in onze wereld, in de hogere werelden, mogen voelen - dat voelen wij, dat nemen wij waar. Deze waarnemingen zijn subjectief. Maar de realiteit van waarnemingen wordt daardoor bepaald, dat de mens vanuit alles wat hij op lagere structuren waarneemt dat hij hiervan de gevolgen ziet. Na in een hogere wereld te zijn opgestegen ziet hij alles wat uit die wereld in onze wereld neerdaalt en hij observeert alles wat zich in onze wereld voordoet vanaf een afstand. Dat is het bewijs.

Vraag: Hoe kan men dan een ware Rav of een ware groep of een ware leer onderscheiden?

Rav Laitman: Op geen enkele manier. Nogmaals, het antwoord is hetzelfde. Ik antwoord u zeer direct - op geen enkele manier. Ik kwam bij mijn Rav en vroeg hetzelfde. Ik kwam tot hem via vele Rabbijnen en vele kabbalisten en waar ik ook [meer] geweest was. Uiteindelijk vroeg ik hem hetzelfde: "Na al dat leed en pogingen, en zoektochten - hoe kan ik weten dat jij diegene bent, die mij daadwerkelijk niet weer voor enkele maanden of jaren in verwarring zal brengen! Omdat ik in mijn leven wens om nog met een resultaat te leven".
En hij antwoordde mij zeer eenvoudig: en op geen enkele manier!
Hier heb je een boek, ga naast mij zitten, en je zal beginnen van de ene dag naar de andere, van de ene les tot de andere, van maand tot maand om jezelf te overtuigen, dat ik niets van je wegneem. Dat ik geen fanatiekeling van je maak, integendeel, ik geef je instrumenten voor een toetsing en een ware kritische toetsing, met behulp waarvan je voortdurend zal kunnen begrijpen, dat je steeds meer en meer waarlijk ziet en bepaalt zowel jezelf alsook het omringende heelal. Bovendien gaat in de Kabbala een vooruitgang altijd op basis van twee lijnen - de waarheid en de leugen. En alleen in de mate van datgene, in hoeverre u de leugen begrijpt, kunt u de waarheid waarnemen en u langs de middenlijn tussen hen voortbewegen. Met andere woorden, dat is de enige wetenschap en de enige religie, hoewel het geen religie is, welke de mens wijzer maakt, verstandiger en begripvoller, waarbij bij hem in geen vrijheid van wil ontnomen wordt. Juist daarin bestaat het basisprincipe van de Kabbala. In geen geval iets op te leggen, alleen een vrije ontwikkeling van de mens, onder een uitwendige hogere invloed. Wanneer de mens de geestelijke wereld begrijpt, dan begrijpt hij die met zijn eigen zintuigen. Zijn eigen begrip van onze wereld verandert niet met het begrijpen van de geestelijke wereld. Op dezelfde manier zoals wij onze wereld waarnemen, gaan wij met ons begrip gewoon verder. Daarom gaan al onze wetenschappen, al onze psychologische belevenissen gewoon direct en vloeiend tot het hogere over, daar waar andere mensen ze niet bereiken. Het is zelfs onmogelijk om een precieze grens te bepalen, waar belevenissen, gewaarwordingen, onderzoekingen van het menselijke verstand eindigen en waar kabbalistische onderzoekingen beginnen.

Leerling: En toch is de vraag absoluut logisch. Dat is een zeer menselijke vraag, wanneer u van een leraar eist - bewijs, maar!

Rav Laitman: Het belangrijkste in de Kabbala is de vraag, die zij beantwoordt; Waar leven wij voor, waarom ik zo geschapen ben, hoe dien ik dit leven door te gaan, waar kom ik vandaan, waar ga ik daarna heen dus de vraag is goed gesteld.

Vraag: Wat is van uw standpunt "liefde"?

Rav Laitman: De "liefde" in onze en in de kabbalistische wereld - is een reactie op een genieting. Dus gevoelens die bij ons als reactie op het verkrijgen van genieting ontstaan. Onze liefde ontstaat, omdat in het object waarvoor onze liefde ontstaat, een of andere genieting besloten ligt. Een licht of zelfs een microdosis licht. Alleen daarom bevalt dit object ons - het trekt ons naar het licht - zodat dit gevoel ontstaat. Dat kunnen bijvoorbeeld kinderen zijn, een ander geslacht, een goed voedsel, - voor iedereen is dat subjectief ten opzichte van eigenschappen van zijn ziel.
Later zal een kabbalist, dat is een mens, die zich verder met de Kabbala bezig houdt, zien en waarnemen dat dit gevoel - liefde - meer abstract is. Er zal bij hem gevoel voor het licht ontstaan, voor datgene dat zich in alle objecten van onze wereld inkleedt en in een mens liefde oproept. Hij zal niet voor een object voor een omhulsel een gevoel van liefde voelen, maar voor het licht dat van dit omhulsel afgezonderd is.
Daarom ontstaat de liefde en gaat deze vloeiend over in de bron van het gehele heelal, zijn ziel. Al onze liederen over liefde, gedichten, al onze belevenissen - dat is een nostalgie voor de in onze wereld afgedaalde microdosis licht, welk licht in ons schittert in verscheidene verhullingen in onze wereld.

Leerling: Dus een sterke liefde, waarover wij spreken, daarin zit een greintje van datgene, wat men kan noemen “het genieting gevende”, niet gewoon een genieting, maar het geven van genieting?

Rav Laitman: Juist omdat daar de eigenschap van de Schepper "om te geven" besloten is. Niet om ons gewoon te plezieren, maar juist om te geven. Juist van datgene houden wij, omdat wij slechts uit de wens om te ontvangen geschapen zijn.

Leerling: U spreekt over de liefde voor een vrouw alsof het een omhulsel is.

Rav Laitman: De hoogst mogelijke trede of fase in de Kabbala en überhaupt bij de mens is…En gij zult uw Schepper lief hebben. Dus gij zult uw bron liefhebben, welke de bron van alle overige genietingen is.

Leerling Michael: Indien een mens de Schepper nog niet voelt, dan sluit hij ook een waarneming uit van deze “genieting gevende”.

Vraag: Maar hoe kan een mens weten, of hij toch in goede handen is gekomen wat zijn studie betreft?

Rav Laitman: Iedereen, die de Kabbala wenst te bestuderen, haar daadwerkelijk wenst te bestuderen, omdat het de Kabbala is, dus de wetenschap, welke hem tot zijn correctie zal brengen, heeft recht om haar te bestuderen. Daarover is in mijn

boeken niet door mij geschreven. Maar ik citeer daar de uitspraken van alle kabbalisten gedurende alle perioden van de menselijke geschiedenis. Over geen enkele andere plaats [waar de Kabbala ook bestudeerd wordt] wil ik iets zeggen, noch goed, noch slecht. Ik houd mij met mijn eigen leerlingen bezig, dat is mijn taak. Ik houd mij niet met de correctie van de gehele mensheid bezig.

Vraag: Kan een mens, die de Kabbala begint te bestuderen, toch weten, of hij in goede handen terechtkomt?

Rav Laitman: Daar kan hij op geen enkele manier zeker van zijn.
Er bestaan in Israël dermate veel sektes, groeperingen, instellingen, kringen, etc. Iemand die zich in die plaats bevindt, waar hij zich bevindt, beschouwt dat hij zich in de juiste plaats bevindt, totdat hij ziet dat deze verkeerd is.

Vraag: Kijk, u zegt steeds tiekoen, tiekoen (=correctie. Wij zijn geschonden, men dient ons te corrigeren. Wilt u ons dan zeggen, wie heeft ons toch beschadigd en waarvoor werden wij beschadigd?

Rav Laitman: Hij beschadigde ons - de Schepper. Hij schiep ons beschadigd, laat Hem dan ook corrigeren.

Vraag: Maar u zegt toch, dat Hij volmaakt is?

Rav Laitman: In mijn vijfde boek - "Inleiding tot het boek Zohar" - dat is de vertaling van de Inleiding tot het boek "Zohar" van rabbi J. Ashlag, worden uw vragen zeer duidelijk en uitvoerig behandeld. Dit boek houdt zich met deze vraag bezig van het begin tot het einde.

Vraag: Ik weet, dat u met uw groep tot vijf uur per dag doorbrengt, ook op sabbat, u leert en u werkt en een persoon, die bij u leert betaalt u praktisch niets.

Rav Laitman: Men mag geen geld voor de Kabbala vragen. Wij vragen van elke leerling een bedrag voor het huren en onderhouden van onze leerruimte.

Vraag: Maar u werkt toch vijf uur per dag. U staat om drie uur 's ochtends op!

Rav Laitman: Maar mijn leerlingen staan ook op. Wij leren samen. De Rav is hier geen leraar als in een school, aan wie een salaris betaald wordt. De Rav is hier gewoon de leider, de geestelijke leider van de groep. Voor het geestelijk leiderschap mag men geen betaling ontvangen, integendeel, ik ben hen, mijn leerlingen, dankbaar. Zij geven mij meer dan ik voor hen doe.
Er is een gezegde: ik leerde veel van Rabbijnen, maar nog meer van Chaveriem (vrienden), en nog meer van leerlingen.
Van leerlingen, juist dankzij hun vragen, omdat ieders ziel zijn eigen is. Bij iedereen leven innerlijke vragen, die hij op een andere manier in zichzelf stelt. Dat verrijkt mij en geeft mij de mogelijkheid om meer te vertellen en het heelal door iedereen meer te laten ontdekken.

Vraag: Kunt u ons vertellen hoe kan een leerling u voor de kennis, voor die begrippen, die u hem geeft, bedanken?

Rav Laitman: De grootste dank van een leerling is indien hij hoger wordt dan ik..

Vraag: Wij zeggen, dat onze waarnemingen subjectief zijn, dat indien de een of andere bewoner van een andere planeet op onze aarde terecht zou komen, dat bij hem andere zintuigen aanwezig zouden zijn en dat hij een volkomen ander beeld voor zich zou zien. Maar de gehele mensheid maakt toch in principe van dezelfde vijf zintuigen gebruik?

Rav Laitman: Daarom begrijpen wij ook niet wat het betekent om een bewoner van een andere planeet te zijn. Het is best mogelijk dat miljarden wezens ons bezoeken, dat wij ze niet kunnen voelen, maar wij overlappen elkaar qua ligging. Zij verplaatsen zich in volkomen andere ruimtes, bij hen is een andere waarneming van de wereld. Zij lopen door ons en onze materie heen, de materie wij als onze materie waarnemen.
De gehele materie, welke in onze waarnemingen aanwezig is - die is in principe [zodanig], omdat wij die zo waarnemen. Indien u deze materie een beetje opwarmt, dan zal die in een vloeistof veranderen, dan weer in gas. Het gas heeft al geen enkele gestalte in onze wereld, dat wil zeggen, dat ons gehele heelal als een leegte waargenomen zou worden. Begint u de materie af te koelen, dan zullen wederom vloeistoffen ontstaan, daarna vaste lichamen. U ziet, alles hangt af van één parameter zoals temperatuur. En ons beeld kan dan veranderden.
Waar kunnen wij het dan met onze zintuigen absoluut over hebben?
Indien een of andere schepsel met andere zintuigen verschijnt kan deze materie voor hen absoluut doorschijnend en niet-waarneembaar zijn. Wij bestaan voor hen in andere dimensies. Daarom is het een beetje dom te zeggen: wij worden bezocht door kleine groene mensjes.
Wij dienen ons in de geestelijke werelden uit te drukken en niet te denken dat er nog ergens anders bijvoorbeeld andere biologische of vuurstenen wezens bestaan. Wat hebben wij ermee te maken? Wij dienen te denken daarover waar wij hiervoor leven.

Vraag: Bestaat er een mogelijkheid om de objectiviteit van de gelijkenis van voorstellingen bij alle mensen wiskundig te bewijzen?

Leerling: Aan wie gaat u bewijzen, en hoe zult u bewijzen dat het gehele onderscheid van de Kabbala daaruit bestaat, dat de mens via zijn eigen ‘toestel’ dit wereldbeeld ziet, immers hij kan hem niet aan een ander doorgeven. Hij kan hem beschrijven, maar nogmaals, deze beschrijving van hem zal een ander als zijn eigen leidraad waarnemen. Op basis van deze leidraad zal hij zelf gaan experimenteren en hij zal zich overtuigen. Die wetmatigheden, welke gemeenschappelijke tussen hen zijn, worden alleen op een hoger niveau besloten, dus als u een volmaakter toestel bouwt, dan zullen alle verschillen op een lager niveau duidelijk zijn.

Rav Laitman: Wij zijn nu op ons aards niveau in dit leven, door onze lichamen verdeeld van elkaar. Onze geestelijke substantie, de ziel, vertegenwoordigt in ons allen een volkomen ondeelbaar geheel. De taak van de mensheid is om zo te handelen, dat onze fysiologische lichamen de gemeenschappelijke geestelijke samenvloeiing van de gehele mensheid niet beïnvloedt. Zodat wij ook één fysiek organisme zullen worden, zoals wij in feite al één geestelijk organisme zijn. Zodat onze egoïstische kleine wensen ons niet verdelen. Het blijkt dat wanneer de mens tot een hoger geestelijk niveau stijgt hij ziet in hoeverre alles, wat wij in onze wereld waarnemen, het verdelen in verschillende mensjes, op het niveau van onze

wereld, puur subjectief is. Dan vervallen alle vragen, omdat, des te meer je opstijgt, je in dezelfde mate ziet, dat deze waarnemingen gemeenschappelijk zijn. Daar worden zij door allen uniform waargenomen.

Vraag: In uw gesprek klonk een begrip als "geestelijk werktuig". Wat betekent "geestelijk werktuig"? Hoe kan men dat verkrijgen? Hoe kan men dat gebruiken?

Rav Laitman: Dat zei ik niet, dat zei onze wiskundige, hij bedoelde een scherm.

Leerling: Een scherm kan men verkrijgen door in een groep te leren, met een Rav (een leraar) en door het bestuderen van een bepaald boek. Wat betekent het leren? Terwijl je leert, lees je een beschrijving van datgene, hoe je leraar zijn scherm gebruikt. Hij geeft je een beschrijving door, maar terwijl je deze beschrijving leest, weet je ook hoe men dit scherm gebruikt en wanneer je dat zal ontvangen. Tegelijkertijd, kweek je in jezelf de wens om dit scherm te ontvangen, en deze wens, door zich geleidelijk te vergroten, verandert in een scherm.

Vraag: Wat is een scherm?

Leerling Michael: Een scherm is een geestelijke eigenschap in de mens, welke hem in staat stelt om andere altruïstische eigenschappen te verkrijgen en daarin de ware natuur, de Schepper te waarnemen.

Rav Laitman: Ik stel dat de mens een volledige egoïst is. Met behulp van een kabbalistische methode, in een groep met een Rav dan kan hij op dit egoïsme een scherm verkrijgen. Dan kan hij van dit egoïsme (verlangen naar) zijn ‘onzelfzuchtige’ wens gebruikmaken. Hij kan dan in deze wens die door hem beheerst wordt, geestelijke waarnemingen ontvangen. Daarom heet dit scherm een geestelijk werktuig. Meer dan dit heeft de mens niet nodig. In de mens zijn er tien sfierot, het verkrijgen van een scherm daarop maakt van hem een geestelijk vat (klie), waarin de Schepper geleidelijk inbedt. De mens bereikt op die manier, zijn volmaaktheid, zijn oneindigheid, al datgene, wat ons in ons aards bestaan aan ons ontbreekt. De mens wordt aan de Schepper gelijk, in principe. De primaire taak van de Schepper bestaat daaruit om de mens dermate laag [bij de grond] te scheppen, zodat hij uit zichzelf zich tot het allerhoogste niveau kan verheffen. Dit proces wordt door de mens waargenomen en men kan dat op generlei wijze doorgeven. Ik nodig allen uit om met zichzelf deze gehele weg te bewandelen.

Vraag: U zegt, dat de Kabbala er uiteindelijk op neer komt, om in zichzelf het altruïsme te kweken en het egoïsme uit te roeien.

Rav Laitman: Ja, maar men dient te begrijpen, waarom dat nodig is voor ons. Waarom in zal ik dat doen in vredesnaam. Wanneer je de methode van de Kabbala bestudeert, begin je geleidelijk te begrijpen, dat op die manier het gehele heelal is ingericht behalve onze kleinere eigen wereld die tegengesteld ingericht is. Daarom, vanwege onze tegenstelling met de overige werelden, bevinden wij ons in onophoudelijk leed en in onophoudelijke jacht naar genietingen en deze kunnen wij praktisch nooit vervullen. Wanneer de mens dat bestudeert en dat begint in te zien dat daarin de bron van zijn lijden besloten is, dan ziet hij noodgedwongen af van het gebruik van zijn egoïsme.
Al het kwaad voor hemzelf, d.w.z., deze uitschakeling van het egoïsme vindt op natuurlijke wijze plaats, immers, u stopt toch uw hand niet in het vuur, terwijl u

weet, dat het u schade zal brengen. Zo gaat u geleidelijk het egoïsme uit de weg. Dit door het beter beseffen van het kwaad. Hier kan men absoluut geen geweld tegen zichzelf gebruiken. Het is gewoon de weg van de bewustwording, van het innerlijke besef. De Kabbala is überhaupt juist de weg van zelfkennis.

Vraag: De zelfkennis is toch één ding, maar u hebt het steeds over de geestelijke verheffing, andere werelden, de geestelijke, hogere. Waardoor wordt deze verheffing uitgedrukt? Hoe voelt u dat? Hoe kunt u, al was het maar om een hint te geven, hoe dat wordt uitgedrukt?

Rav Laitman: Ik kan alleen maar banale woorden uit onze wereld gebruiken, een waarneming bij kan daarbij niet overbrengen, evenmin zoals ik zelfs onze aardse waarnemingen niet kan overbrengen, indien u ze niet meebeleefde. Indien ik ergens gegeten heb, de een of andere vrucht, of iets buitengewoons beleefde, maar u beleefde dat niet, dan kan ik u dat alleen door een vergelijking op de een of andere manier uitleggen. Maar indien bij u zelfs niets iets van het geestelijke aanwezig is, wat het is om een geestelijke waarneming te beleven, dan kan ik dit niet op u overbrengen. Ik kan alleen gewone woorden gebruiken. De mens verkrijgt de volmaaktheid, de eeuwigheid, hij gaat buiten alle grenzen, hij gaat buiten de beperktheid, welke op hem door zijn natuur in onze wereld opgelegd werd, hij komt buiten de grenzen van leven en dood te staan, hij bereikt een niveau, waardoor alle bronnen van onheil verdwijnen.

Vraag: Kunt u zeggen dat en hoe kan men er zeker van zijn dat het inderdaad zo is? Immers, men kan er aan twijfelen, een mens kan zich van alles inbeelden.

Rav Laitman: Hier is geen inbeelding. De Kabbala ontwikkelt in de mens juist een beheersing en een bijzonder gevoel van een diepe zelfkennis, dus de waarheid en de leugen - zij gaan tegelijkertijd in één begrip samen. Je wordt een deelnemer van alle processen in jezelf.

Vraag: Bent u er zeker van?

Rav Laitman: Aangezien ik dat al een beetje door heb, ben ik daar zeker van. Ik stel u voor om dat zelf uit te proberen.